

lendenwervel niet op stond. Het is bekend, dat wervelfracturen meermalen niet, of pas laat worden ontdekt.

In meerdere mate treft ons de absoluutheid, waarmede wordt vastgesteld, dat een bepaalde klacht (in casu rugpijn) niet is gemotiveerd. Een dergelijke positieve uitspraak laat zich gemakkelijker neerschrijven dan bewijzen. Er zijn tal van mogelijkheden denkbaar, waarbij de klacht van de rugpijn, als gevolg van een trauma, zooals deze man heeft gehad, kan voorkomen.

Nog treffender is het, dat deze klacht volkomen wordt genegeerd, nadat de fractuur van den eersten lendenwervel is vastgesteld. Genegeerd door den hoogleeraar in de chirurgie en in aansluiting aan diens rapport door ons Hoogste Rechtscollege, den Centralen Raad van Beroep. De absoluutheid, waarmede deze Raad rapporten van door hem aangewezen hoogleeraren pleegt te volgen, legt een zware verantwoordelijkheid op deze hoogleeraren, die zijn vertrouwen genieten. Men heeft het recht te verwachten, dat zij bij het uitbrengen hunner rapporten een volkomen objectiviteit aan den dag leggen.

Amsterdam, April 1935.

B. H. SAJET.

DE TOELAGE VAN DE RESERVE-OFFICIEREN VAN GEZONDHEID.

Als vervolg op mijn artikel in het *Ned. Tijdschrift voor Geneeskunde* van 16 Maart l.l. (bldz. 1144) is het voor belangstellende collegae-reserve-officieren van gezondheid wellicht van belang, den verderen loop van mijn proces te vernemen.

Voor hen, die van een en ander niet op de hoogte zijn, zij hier in het kort gememoreerd, dat ik sinds mijn herbenoeming als reserve-officier van gezondheid (20 December 1927) na een 8-jarig dienstverband rechten meende te kunnen doen gelden op de zoogenaamde vrede-toelage, welke mij voor het eerst op 1 Juli 1934 werd uitbetaald. Toen mijn request geweigerd werd, heb ik den Minister van Defensie om toekenning en uitbetaling aangesproken.

In de nummers van 2 en 16 Maart l.l. van dit *Tijdschrift* verschenen hierover enkele korte mededeelingen en de *Geneeskundige Gids* van 22 Maart gaf l.l. een uitvoerig overzicht van de uitspraak van het militair ambtenarengerecht, dat mijn vordering toevees (bldz. 280—284). Tegen deze uitspraak teekende de Minister van Defensie evenwel hooger beroep aan en inmiddels is de zaak voor den Centrale Raad van Beroep te Utrecht behandeld. De uitspraak luidde, dat mijn beroep tegen de weigering tot uitbetaling van den minister ingevolge art. 60, lid 2 der Ambtenarenwet, als nog ongegrond verklaard werd.

Natuurlijk is dit teleurstellend, vooral na het aanvankelijke succes. Als niet-jurist meen ik mij op deze plaats van commentaar te moeten onthouden, doch verwijs belangstellenden naar de beschouwing, welke de griffier van het ambtenarengerecht, mr. CALJÉ, aan deze uitspraak wijdt in het nummer van 17 Mei l.l. van den *Geneeskundige Gids* (bldz. 474—476). Opgemerkt zij slechts, dat deze uitspraak zuiver op formeele gronden plaats vond, en dat de zaak zelf met geen enkel woord in het vonnis ter sprake komt.

Zooals mr. CALJÉ in het aangehaalde artikel dan ook concludeert, is de zaak, waar het om gaat, onbeslist gebleven.

Hoewel het nu dus uitgemaakt is, dat beroep ingevolge de ambtenarenrecht-spraak niet voor mij open stond en ik dus weer net zoo ver ben als te voren, blijft de uitspraak van het ambtenarengerecht toch van groot belang. Dit college heeft namelijk de zaak in haar geheel beoordeeld en uitgemaakt, dat ik wel degelijk rechten kon doen gelden op de bestreden toelage. Deze conclusie blijft m. i. haar volle waarde behouden.

De mogelijkheid blijft nu open langs civiel-rechterlijken weg een uitspraak uit te lokken, en daar ik — en meer collegae met mij — nog steeds overtuigd ben van mijn goed recht en van de billijkheid van mijn aanspraken, gevoel ik in principe veel hiervoor. Evenwel dienen de consequenties, die aan een civiel proces vastzitten, onder de oogen te worden gezien, en met name zijn de kosten aanzienlijk

hooger dan die bij de tot heden gevolgde procedure, welke geheel te mijnen laste kwamen. Het is mij echter gebleken, dat er voor mijne zaak — die tevens de zaak van verscheiden reserve-officieren van gezondheid is — veel belangstelling bestaat, want ik ontving talrijke brieven van collegae, waarin mij om inlichtingen gevraagd werd en eventueel steun toegezegd. Eenige mijner vrienden, die in dezelfde omstandigheden verkeerden, hebben het plan geopperd om voor gezamenlijke rekening te gaan procederen. Dit ware te overwegen, doch het aantal is nog beperkt.

In dit opzicht zij er op gewezen, dat deze quaestie alle reserve-officieren van gezondheid raakt, die hun eerste dienstverband van 8 jaar beëindigd hebben, herbenoemd zijn vóór 1 Januari 1932 en thans pas na 15 dienstjaren als officier of bij intrede van het 40ste levensjaar in het genot van vrede-toelage zijn gesteld en naarmate het aantal deelnemers stijgt, zal ieders aandeel in de proceskosten enz. kleiner worden.

Van belang is ook, dat het materiaal, dat door mijn rechtskundigen raadsman in deze zaak verzameld en bestudeerd is en dat ook in een civiel proces gebruikt kan worden, eventueel ter beschikking staat.

Alvorens echter een nader plan te ontwerpen, lijkt het mij verstandig eerst eens na te gaan, hoe het met de animo bij de overigen gesteld is en ik zou collegae, die eventueel (voorloopig slechts in principe) voor deelneming gevoelen, willen verzoeken mij hun adhaesiebetuiging te zenden. Blijkt de belangstelling voldoende, dan kunnen spoedig nadere voorstellen volgen. In verband met bepaalde omstandigheden zal spoedige beslissing gewenscht zijn en ik zie thans nadere berichten van belanghebbenden gaarne tegemoet.

Halfweg (N.H.) 19 Mei 1935.

FRED. C. L. KUIPERS.

KINKHOESTVACCIN.

Het belangrijke artikel van HUËT over kinkhoest en tuberculose in no. 21 van dit *Tijdschrift* is voor mij aanleiding nogmaals de aandacht te vestigen op de noodzakelijkheid het kinkhoestvaccin steeds te bereiden van kortelings uit patiënten gekweekte stammen. Het is immers bekend, dat de smooth-variant, waarin de versche stam bijna steeds groeit, na herhaalde overenting den rough-vorm aanneemt. Deze overgang gaat gepaard met virulentievermindering voor het proefdier. Wel is het vaak mogelijk den S-vorm te behouden door alle kweeken op bloedbevattende voedingsbodems aan te leggen, maar toch ontstaat er een virulentievermindering, welke zeer waarschijnlijk gepaard gaat met een achteruitgang van eventueel aanwezige immuniseerende eigenschappen. Het Rijks Instituut voor de Volksgezondheid is er dan ook steeds op uit nieuwe stammen te verzamelen. Hiervoor is echter de medewerking der collegae onontbeerlijk.

Dezerzijds worden de noodige voedingsbodems op aanvraag gaarne toegezonden. Bij een natuurlijke hoestbui (nooit bij een kunstmatig opgewekte) moet de plaat op ongeveer 15 cM. afstand geopend voor den mond worden gehouden en wel gedurende 10 tot 15 seconden. Duurt de aanval korter, dan is het noodig dezelfde plaat meermalen te gebruiken. De behoefte plaat moet *zoo snel mogelijk* hierheen worden gezonden.

Ofschoon de kans, dat kinkhoestbacillen worden opgehoest, in het begin der ziekte het grootst is, toch blijkt tot in de derde ziekteweek een niet onbelangrijk percentage positief uit te vallen. Het blijft echter gewenscht het materiaal zoo vroeg mogelijk in te zenden, het liefst in het catarrhale stadium: dit zal echter wel uitsluitend mogelijk zijn in die gevallen, waar verschillende leden van één huisgezin na elkander ziek worden.

De tijd, die een en ander vraagt, is niet onbelangrijk. De Utrechtsche collegae kan ik hierin tegemoet komen, door op hun verzoek één mijner analysten naar den patiënt te sturen, die daar een aanval kan afwachten. Voor collegae buiten Utrecht